

Aysun Aydın

KÜLTÜR VE ANLAM: FELSEFİ BİR SORUŞTURMA

Özet

Çağımızda pek çok farklı disiplinin bakış açısıyla farklı kültür kavramsallaştırmaları ile karşılaşyoruz. Bir yanda tarih, sosyoloji, psikoloji ve antropoloji gibi disiplinler kültür kavramını insanın değer üretimi ve bu değerlerin sonraki kuşaklara aktarımı çerçevesinde değerlendirmektedir. Diğer yanda ise politik açıdan kültür kavramı bu değerlerin toplumsal siyasal bağlamda yeri ve kimlik ile ilişkisi temelinde ele alınmaktadır. Öte yandan yirminci yüzyıl felsefesinde insanın hem biyolojik hem sosyal tüm yaşam pratiklerini içeren ve yaşam dünyası kavramı ile ifade edilen ontolojik kültür tanımı öne çıkmaktadır. Felsefi bağlamda kültür, insan yaşamının statik bir ürünü olmaktan çok, insan yaşamının tüm öğelerini kapsayan, değişen ve dönüşen bir yaşam alanıdır. Özellikle fenomenolojik yaklaşım kültür kavramını insanın dünya ile etkileşimsel ilişkisi ve yaşam dünyası kavramı zemininde ontolojik bir kavram olarak sunmaktadır. Bu bakış açısı, kültürü hem doğal-tarihsel süreçlerle, hem insanın oluşturduğu toplumsal yapı ve kurumlarla hem de insanın yaşam pratiklerinden çıkan semboller ve anlamlarla özdeşleştirir. Buna göre kültür hem çok kapsamlı, hem çok anlamlı hem de dinamik bir kavramdır. Bu bağlamda kültür insanın pratik yaşamının tüm öğelerini ve bu öğelerin anlam dünyasındaki temsillerini de içerir. Kültür sanatsal, dinsel, sosyal ve ahlaki şemalar oluşturur ve anlam bu şemalarda ortaya çıkar. Buna göre, insan yaşamının etkileşimsel-deneyimsel niteliği hem kültür dünyasını hem de anlam dünyasının zeminidir. Kültürün bu şekilde etkileşimsel bir yaşam alanı olarak ele alınması, hem felsefi açıdan hem de diğer disiplinler açısından yeni ve farklı bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın öncelikli amacı insanın dünya ile ilişkisini bu kavramsal çerçeveyi temel alarak açıklamaktır. Bu çalışmanın ikinci amacı ise, özellikle Eugene Gendlin'in fenomenolojik yaklaşımı temel alınarak, kültür ve anlam nosyonlarını ve bu iki nosyonun ilişkisini felsefi zeminde değerlendirmek ve analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: kültür, anlam, deneyim, fenomenoloji, dil.

GİRİŞ

Kültür insanlık tarihi boyunca, insanın hem gelişimini ve değişimini, hem de uygarlık olarak tanımladığımız tüm düşünsel ve pratik yaşama dair üretimlerini ifade eden ve temsil eden bir kavramdır. Bu bakımdan kültür kavramı oldukça kapsayıcı, çeşitlilik içeren ve pek çok farklı bakış açısıyla farklı şekillerde değerlendirilebilecek önemli bir kavramdır. Farklı disiplinler ve farklı teoriler, kültür kavramını hem biyolojik bir organizma olan insanın yapıp etmelerini yani eylemini, hem de rasyonel bir varlık olan insanın entelektüel üretimlerini temel alarak tanımlarlar. Bu açıdan kültür kavramı, genel olarak tüm sosyal bilimler alanının temel kavramlarından biri olduğu gibi, özel olarak felsefe disiplinin etik, estetik ve siyaset alanlarının doğrudan odaklandığı bir kavramdır.

Öte yandan kültür sürekli olarak değişen ve bu değişimi yarattığı kurumlar aracılığı ile sürekli olarak canlı tutan bir olgudur. Başta sanat, din ve dil gibi kültürel kurumlar olmak üzere, insan yaşamının pek çok ögesi kültür tarafından içerilir ve değişim içinde yansıtılır. Bu anlamda, kültüre dair her tanımlama veya açıklama insanın dünya ile her türden ilişkisini temsil eder, ya da belirli bir açıdan insan yaşamının temel öğelerini içerir. Bu bağlamda kültür kavramını ele alan her yaklaşım, insanın hem tarihselliği içinde hem de mekansallığı içinde dünya ile kurduğu ilişkiye değinmek, bir açıdan bu ilişkiyi yansıtmak durumundadır.

Bu bağlamda, felsefi zeminde kültür kavramının ele alınışı, ister doğa içinde bir varlık ister dünya karşısında bir özne olarak konumlanmış olsun, insanın dünya ile karşılaşması, dünyaya katılması ve dünyayı kurması (inşa etmesi) kabulleri temelinde şekillenmiştir. İnsanın dünya ile bu ilişkisi iki yönlüdür. Bir taraftan dünya içinde, olaylar ve olgular aracılığı ile şekillenen, değişen ve dönüşen bir insan vardır, diğer taraftan dünyayı değiştiren ve dönüştüren bir özne vardır. Bu karşılıklı etkileşim, fenomenolojik perspektiften, en genel ifadeyle “yaşam dünyası” kavramı ile karşılanır ve kültürü meydana getiren temel zemindir.

Felsefi zeminde, insanın dünya ile ilişkisi bağlamında ele alınıp tanımlanabilecek olan bir başka kavram da anlamdır. Elbette çok farklı anlam kuramları, özellikle de 20. Yüzyılın ikinci yarısında analitik felsefe geleneği ile öne çıkan mantıksal deneyci yaklaşımlar söz konusudur. Ancak, anlamı dil ve dünya karşıtlığı zemininde bir temsil ilişkisinde aramak yerine, insanın dünya içindeki etkileşimsel varlığı ve anlam atfeden özne oluşu zemininde aradığımızda farklı bir anlam kavramsallaştırması ile karşılaşırız. Bu açıdan, özellikle 20. Yüzyıl fenomenoloji geleneği açısından baktığımızda, yaşam dünyası kavramı, insanın kültürel üretim alanının zemini olduğu gibi, aynı zamanda anlam dünyasının da zeminidir. İnsan içinde bulunduğu dünya ile etkileşimi sonucu kültür ürettiği gibi, anlam atfeden bir varlıktır. Bu nedenle kültür ve anlam pek çok açıdan bir arada şekillenen, bazı açılardan ayrı düşünülemeyen ve iç içe geçmiş kavramlardır.

Fenomenoloji perspektifinden kültür ve anlamın bu iç içe geçmiş ve hatta birbirlerini biçimlendiren yönü, bu iki kavramın insanın yaşam dünyasının temel karakterleri olması bakımından önemli ve felsefi sorgulamaya değer bir konudur. Bu bağlamda, bu çalışmanın öncelikli amacı, kültür ve anlam kavramlarının hem bir arada hem de insanın dünya ile ilişkisini anlamak ve açıklamak bakımından değerlendirilmesidir. Bu değerlendirmede, Eugene Gendlin'in yaklaşımı temel alınacak ve düşünürün anlamın başta kültür olmak üzere insanın tüm yaşamsal pratikleri içindeki örtük ve önsel varlığına dair sunduğu fenomenolojisi değerlendirilecektir.

KÜLTÜR KAVRAMI VE TEMEL ÖĞELERİ

Geleneksel olarak, kültür kavramının tanımlanmasında iki farklı bağlam öne çıkmaktadır. Her ne kadar hem çok çeşitli öğeler içermek bakımından çoklu ve bu öğelerin zamana, mekana ve çevresel faktörlere göre değişken olması bakımından göreceli bir kavram olsa da, kültür kavramının öncelikli kaynağını göstermek açısından bu iki bağlamın tanımlanması önemlidir. Öte yandan bu iki bağlam arasında bir karşıtlık ya da birbirini dışlama durumu da söz konusudur. Birinci bağlam kültür kavramının tanımını tarihsel ve sosyal bir temelde sunarken, ikinci bağlam biyolojik, psikolojik ve bireysel bir temelde sunar (Darnel, 1997: 44). Bu ayrım bizi, kültürün bir organizma olan birey ve bireyin eylemleri temelinde, daha çok somut üretimleri ve pratik zeminde mi tanımlanması gerektiği, yoksa sosyal bir yapı içinde daha çok teorik açıdan semboller, değerler, yan anlamlar ve dilsel temsiller zemininde mi tanımlanması gerektiği sorusuna veya felsefi sorununa götürür (Aydın, 2024: 259). Kültür kavramına dair bu düalizm, kültürün kaynağı olan insanın ontolojik statüsüne ve kültür üreten özne olarak insanın dünya ile ilişkisine dair bir düalizmdir. Aynı zamanda bu düalizm, insan ve dünya veya insan ve doğa arasındaki temel felsefi ayrımı ya da karşıtlığı da temsil etmektedir. Dolayısıyla, kültür kavramı üzerine yürütülecek olan felsefi bir soruşturma, bir sonraki bölümde ele alınacağı gibi, bu düalizmi aşma çabasının olanaklılığını sorgulamalıdır.

Kültür kavramının temel öğelerini bu düalizminin tarafları üzerinden ancak bu öğeleri karşıt şekilde konumlandırmadan düşündüğümüzde, karşımıza hem bireysel hem toplumsal, hem biyolojik hem sosyal, hem doğrudan ve pratik hem sembolik ve teorik öğeler çıkacaktır. Dolayısıyla, kültürü bu öğelerin bir sentezi ve sembolik taraf ile pratik eylem tarafının birliği ya da biraradalığı olarak görmek de mümkündür ve geleneksel görüşlere karşı bu bakış açısının gerekliliğini savunan görüşler vardır. Örneğin Richard Schacht, kültürün insan yaşamını çok boyutlu ve kompleks bir şekilde temsil ettiğini dile getirirken, bu çok boyutluluğu “biyolojik ve fizyolojik, sosyal ve kültürel, psikolojik ve deneyimsel” boyutların kompleks biraradalığı

olarak tanımlar (Schacht, 1990: 174). Schacht aynı zamanda bu biraradallığın ancak felsefi bir bakış açısıyla kavranabileceğini ve felsefi antropolojinin gerekliliğini dile getirir. Bu bağlamda, geleneksel antropolojik yaklaşımlardan farklı olarak, felsefi antropoloji bize bütünsel ve kapsayıcı bir kültür kavramı sunar. Buna göre, kültür kavramının felsefi tanımı insan yaşamını biyolojik, psikolojik, sosyal ve tarihsel tüm öğelerini kapsadığı gibi; insanın hem biyolojik evrimsel doğasına uygun şekilde hem de kültürel evrimine uygun şekilde inançlarını, değerlerini, bedenli varlığını ve tüm deneyimsel bağlarını anlam dünyasıyla da ilişkilendirerek sunar (Aydın, 2024: 261).

Bu kapsayıcı kültür tanımı, daha önce değinildiği gibi, insanın dünya karşısındaki ontolojik statüsüne dair bir bakış açısını ifade ettiği gibi, bu insanın niteliklerini de, yani nasıl bir kültürel insan tanımladığımızı da en kapsayıcı bakış açısıyla sunar. Buna göre insan sadece düşünen, anlam üreten ve dünyaya anlam atfeden, semboller, işaretler ve dil geliştiren rasyonel bir varlık değil, bedeniyle deneyimleyen, bedeniyle sanat ve semboller üreten ve doğa içinde yaşayan bir organizmadır. Dolayısıyla kültür kavramının öğeleri bu iki yönlü kapsayıcılıkla ve felsefi bir sentez olarak tanımlanmış olur.

Kuşkusuz, insanı salt bir bilme nesnesine dönüştürülen dünyanın ya da doğanın karşısında salt bir bilen özne olarak konumlandıran felsefi tutumlar, yukarıda sözü edilen antropolojik düalizmi aşmak için bir çaba göstermeyeceklerdir, çünkü zaten aynı düalizmi felsefi zeminde devam ettirmektedirler. Bu nedenle, kültür kavramının felsefi ele alınışında hem ontolojik hem de epistemolojik bağlamda özne-nesne ya da ben-dünya düalizmini temsil eden yaklaşımlara karşın, başta zihin-beden düalizmi olmak üzere her türden düalizmi reddederek insanın dünya ile ilişkisini etkileşim, katılma, deneyim kavramları temelinde yeniden kurmaya çalışan yaklaşımlar, özellikle de fenomenolojik yaklaşım öne çıkmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmanın felsefi soruşturması da, düalizmlerden arınmış felsefi tutumların temel kabul ve iddiaları temelinde olacaktır.

ANLAM VE KÜLTÜR

Fenomenolojik yaklaşım, öncelikli olarak düşünce tarihinin iki kutuplu kabul ve kavramsallaştırmalarına karşı çıkarak, öznenin deneyim aracılığı ile dünya ile karşılaşmasını ve dünya ile sürekli etkileşimde bulunmasını felsefenin merkezine alır. İnsan çevresi ile sürekli etkileşim içindedir ve çevresi ile birlikte var olan bir varlıktır. Buna göre, insan çevresi aracılığı ile değişen, dönüşen, çevresine alışkanlık geliştiren, bedeniyle çevresine yönelen, bedeniyle çevresindeki akışa katılan bir varlıktır. Dünya ile bu karşılaşma basittir, dolayımıdır ve

temsilsizdir (Zahavi, 2020: 19). İşte insanın dünya ile etkileşimsel deneyim aracılığı ile bu karşılaşması; anlamı ve anlam aracılığı ile kültürün tüm öğelerini ortaya çıkarır. Dil, sanat, din, semboller, sinyaller, mitler, kodlar, sosyal etiketler ve sosyalleşme tarzları kültürün öğeleri olarak bu etkileşimden çıkan anlamda yatarlar. Bu bağlamda etkileşimsel deneyim anlam ve kültürün biraradalığının kaynağıdır ve bu deneyimde insanın sahip olduğu tüm nitelikler birlikte var olurlar. Bu birlikte var oluş durumu, insanın ayrımlara maruz kalmaksızın, dünya ile dolayimsız ve karşılıklı ilişkisini yani etkileşimselliğini ifade eder.

Öte yandan fenomenolojik yaklaşım, insan yaşamının temel öğeleri olan doğal dünya ve kültür dünyası arasında da bir ayrım yapmaz. Daha önce sözü edilen geleneksel iki kutuplu yaklaşımın biyolojik olan ile sosyo-kültürel olan arasında yaptığı ayrım, insanın üretimleri açısından doğal alan ve kültürel alan ayrımının da kaynağıdır. Ancak bu ayrım da, iki kutuplu zihniyetin yarattığı dilin bir sonucudur. Buna karşın, fenomenolojik yaklaşım, özellikle de Eugene Gendlin, yaşamın öğeleri ile kültürün öğelerinin ayrılamayacağını ve yaşam deneyiminin ya da yaşam dünyasının tek düzlemi olduğunu ifade eder. İnsan doğa deneyimini semboller ve şemalarla, en çok da sanatla ve dille sosyal ve kültürel dünyasına taşır (Demeshchenko, 2021:48). Gendlin'e göre, semboller, şemalar ve dilsel tüm ifadeler anlamı oluşturur ve hepsi hem biyolojik hem kültürel bir varlık olan insanın dünya içindeki deneyiminden doğar (Aydın, 2020:490). İnsan sembolleştirmeler yaparak ve şemalar kurarak “sanatsal formlar, felsefi yollar, dini kodlar, sosyal kalıplar, ahlaki değerler ve ritüeller” oluşturur (Gendlin, 1962:4-5).

Böyle bir kavramsallaştırma üzerine Gendlin, kültürün ve yaşamın tüm öğelerini kavrayabilmemiz için, yeni bir felsefi başlangıç noktası önerir. Bu başlangıç noktası kavramlarla, etiketlerle, mantıksal şemalarla ve varsayımlarla belirlenmiş ve sabit bir felsefe olmamalıdır. Kültürün temel öğeleri pratik, dinamik ve bütünseldir ve bu öğeler ancak deneyim zemininde anlaşılabilir. Gendlin için, varsayıma dayanan kavramsal formlardan kurtulup deneyimsel zeminde düşünebildiğimiz zaman yeni bir felsefi düşünce yakalamış oluruz (Gendlin, 1962:5). Deneyim aracılığı ile oluşan ve dünya ile karşılaşmayı dolayimsız olarak ifade eden semboller ve şemalar hem anlamı hem de kültürü yaratır. Gendlin bunu şu şekilde dile getirir; “bilginin mantıksal ve işlevsel boyutunun yanı sıra, doğrudan hissedilen deneyimsel boyutu da vardır. Anlam sadece şeyler hakkında değildir ve sadece belirli bir mantıksal yapı değildir, aynı zamanda hissedilen deneyimi de içerir” (Gendlin, 1962:1).

Gendlin için, bütün semboller, şemalar, etiketler ve tanımlarımız hissedilen deneyimlemede (*felt-experience*) örtük olarak var olan düşünüm-öncesi (*pre-cognitive*) bir anlam içerir. Deneyimde sadece hissedilen ve henüz semboleştirilmemiş, “dilini ötesinde” (Sharma 2011:

181) olan bu örtük anlam, sembollerle dilde ve kültürde açığa çıkar. İşte kültürün tüm öğeleri de bu sembolleştirilmiş anlamın ifadesidir. Gendlin'in bedensel deneyimde örtük olan anlamın sembollerle açığa çıkarılması düşüncesi, bir bakıma düşünürün geleneksel kavrayışı tersine çevirmesidir. Çünkü Gendlin'e göre, rasyonel öznenin varsayılan, önceden belirlenmiş ve mantıksal dizgeyi temsil eden kavramsal şemaları, kültürü doğru şekilde yansıtamayacağı gibi, yalıtılmış kültürel öğeler ve bütünsel olmayan bir anlam ortaya çıkaracaktır. Fenomenolojik yaklaşım ve Gendlin için, geleneksel felsefenin çıkmazı tam da bu yalıtılmış ve iki kutuplu şema ve sembolleştirmelerdir. Oysa, insanın dünya ile bedensel deneyimi sembolleştirilmemiş, kavram-öncesi ve düşünüm-öncesidir ve bu nedenle bütünsel anlam bu deneyimde başlar. Bu nedenle anlamın, dilin ve kültürün analizi bu bedensel ve kavram-öncesi noktadan başlatılmalıdır (Gendlin, 1999:80).

Dile ait olan ve kültürel olarak üretilen kavramsal kalıpların hepsi; “ayrımalar, farklar, karşılaştırmalar, benzerlikler, genellemeler, şemalar, şekiller, kategoriler, kavrayışlar, kültürel ve sosyal biçimler...” (Gendlin, 1997:3) deneyimde örtük olarak bulunur ve bu nedenle bedensel deneyim kavramların ve dilin ötesinde ve kavramları aşan bir konumdadır. Burada ifade edilmek istenen, geleneksel yaklaşımda kavramlara yüklenen düşünümüne ait olma, rasyonel olma ve mantıksal şemaya ait olmak gibi özelliklerin aslında geçerli olmadığı ya da bir nevi düşünüm öncesi bedensel deneyimde örtük olduğudur. Deneyimde örtük olan anlam ve kavramlar bu aşamada belirsizdir, ancak beden deneyim aracılığı ile dünyaya tepki vermesi sonucu belirli hale gelir. Beden dünyaya “deneyimsel tepki (*experiential response*)” (Gendlin, 1968:210) verir. Bu deneyimsel tepki, dünya ile karşılaşmanın tüm boyutlarını; hem düşünüm-öncesi ve kavram-öncesi olanı hem de anlamı ve kültürü içerir.

Özetle, Gendlin'in *Örtük Felsefe* ve *Yeni Fenomenoloji* olarak adlandırdığı bu bakış açısı, “düşünsel ve kavramsal anlama ile başlayan bir felsefi tutum yerine, bedensel ve deneyimsel bir hissetmeyi başlangıç noktası olarak alan bir felsefi tutumu önerir” (Aydın, 2020:497). Böyle bir felsefi tutum, bu çalışmada dile getirilen kültürün tüm öğelerini de kapsayan bir tutumdur.

SONUÇ

Kültür gibi çok boyutlu bir kavramı, tek bir disiplin temelinde ele almak ya da tek bir disiplinin kavram ve kabullerine indirgemek olanaklı değildir. Kültür antropolojiden psikolojiye, sosyolojiden tarihe pek çok disiplinin konu edindiği ve üzerine söz söylediği bir olgudur. Ancak, felsefe disiplini söz konusu olduğunda, kültürün kavramsal boyutu ve insanın yaşam dünyası açısından yeri ve önemi diğer disiplinlerden farklı bir şekilde öne çıkar. Bu fark, felsefi bakış açısının kültür kavramını pek çok kavramla ilişkilendirebilmesi ve insanın dünya ile ilişkisi temelinde ontolojik bir soru olarak da ele alabilmesidir. Kültür kavramı, insanın dünya

karşısındaki ya da içindeki varlığına dair felsefi sorgulamadan bağımsız açıklanamaz. Bu nedenledir ki, felsefi sorgulamanın bir gereği olarak Felsefi Antropoloji disiplini ortaya çıkmıştır.

Felsefi sorgulamada, kültüre insanın diğer entelektüel üretimlerinden ayrı bir yer vermeyen ya da kültürü pratik yaşamsal öğelerle özdeşleştirerek felsefi teorinin dışına iten yaklaşımlar olduğu gibi, kültürü insanın dünya ile ilişkisinin temel öğelerinden biri olarak ele alan yaklaşımlar da vardır. Birinci türden yaklaşımlar düşünce tarihinin iki kutuplu kabulleri çerçevesinde sürdürülen düalist bakış açısını kültür dünyasının tanımlanması açısından da devam ettirirler. Buna karşın, düalizm karşıtı olan ikinci türden yaklaşımlar, örneğin fenomenoloji geleneği gibi, kültürü insanın dünya ile deneyimsel karşılaşmasının ve deneyim zemininde oluşan yaşam dünyasının bir ögesi ya da bir boyutu olarak tanımlarlar. Aynı zamanda, kültürü deneyim zemininde ortaya çıkan semboller, ritüeller, mitler, sanatsal üretimler ve değerler gibi anlam dünyasının öğeleri ile de özdeşleştirirler. Bu anlamda, kültürü insanın içinde bulunduğu doğa ve doğa aracılığı ile sürekli değişen, canlı ve etkileşimsel bir deneyim alanı ile de özdeşleştirmiş olurlar. Bu açıdan baktığımızda kültür, insanın yaşam dünyasının diğer öğelerinden yalıtılamaz, aynı zamanda indirgenemez ve belirlenemez bir kavram olarak karşımıza çıkar. Bu şekilde sunulan bir kültür kavramı, insanın yaşam dünyasının çok boyutlu ve değişken yanını temsil etmek bakımından değerli bir kavram ve felsefi zeminde tartışılması açısından önemli bir konudur.

KAYNAKÇA

- Aydın, A. (2024). Phenomenology and Pragmatism: On the Philosophical Conceptualization of Anthropological Culture. *Beytülhikme International Journal of Philosophy*, 14(1): 257-274.
- Aydın, A. (2020). Örtük Felsefe: Eugene Gendlin ve Deneyimsel Fenomenolojisi. *Kaygı*, 19(2): 485-499.
- Darnel, R. (1997). The Anthropological Concept of Culture at the End of the Boasian Century. *Social Analysis: The International Journal of Anthropology*, 41(3), 42–54.
- Demeshchenko, V. (2021). Socio-philosophical Context of the History of the Culture and Anthropological Paradigm . *The Culturology Ideas*, 40, 44–56.
- Gendlin, E. (1999). Implicit Entry and Focusing. *The Humanistic Psychologist*, 27/1: 80-88.

- Gendlin, E. (1997). How Philosophy Cannot Appeal to Experience, and How It Can. *Language Beyond Postmodernism: Saying and Thinking in Gendlin's Philosophy*, (ed., David Michael Levin). Evanston&Illinois: Northwestern University Press.
- Gendlin, E. (1968). The Experiential Response. *Use of Interpretation in Treatment*, U.S.A.: Grune & Stratton, Inc, 208-227.
- Gendlin, E. (1962). *Experiencing and the Creation of Meaning: A Philosophical and Psychological Approach to the Subjective*. Evanston&Illinois: Northwestern University Press.
- Schacht, R. (1990). Philosophical Anthropology: What, Why and How. *Philosophy and Phenomenological Research*, 50, 155–176.
- Sharma, R. (2011). Carrying Forward: Explicating Gendlin's Experiential Phenomenological Philosophy and Its Influence on Humanistic Psychotherapy. *Journal of Humanistic Psychology*, 51(2): 172–194.
- Zahavi, D. (2020). *Fenomenoloji: İlk Temeller*. (çev., S. Bayazit), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

CULTURE AND MEANING: A PHILOSOPHICAL INVESTIGATION

Abstract

In our age, we encounter with different conceptualizations of culture from the perspectives of different disciplines. On the one hand, the disciplines of history, sociology, psychology and anthropology evaluate the concept of culture within the frame of both the production of values and transfer of these values to the next generations. On the other hand, political perspective evaluates the notion of culture based on the place of these values in social-political context and the relation of culture and identity. However, in the philosophy of twentieth century the ontological definition of culture becomes prominent, which involves all biological and social practice of human being and is stated as the notion of world of life. Culture, in philosophical context, is a field of life that changes and transform continuously and includes all elements of human life, rather than being a static production of human life. The phenomenological perspective, especially, presents the ontological concept of culture on the ground of the concept of world of life and of the interactional relationship between human being and the world. This perspective identifies the culture with both the natural-historical processes, and the social structure and institutions and also symbols and meanings that derived from life practices of human being. According to this, the culture is a comprehensive, multiple meaning and dynamic concept. In this respect, the culture includes all features of practical life and the representations of these features in the world of meaning. The culture constitutes aesthetic, religious, social and moral schemes and the meaning arises from these schemes. According to this, the interactional-experiential characteristic of human life is the ground of both the world of culture and the world of meaning. This approach, which takes culture as an interactional field of life, provides a new and different conceptual framework in terms of both philosophy and other disciplines. Accordingly, the primary aim of this study is to explain the relation of human beings with the world based on this conceptual framework. On the other hand, the second aim is to evaluate and analyze the notions of culture and meaning and the relation of them on the ground of philosophy, especially based on Eugene Gendlin's phenomenological perspective.

Keywords: meaning, experience, phenomenology, language, culture.